

вступають у дію на рівні застосування принципу до конкретних ситуацій. Ми бачили, що поняття територіальної цілісності внутрішньо пов'язане з ідеєю вираження політичної волі на певній території та всередині неї. Таким чином, принцип цілісності державної території має на меті забезпечення нероздільності конститутивного елемента держави, тобто території. Тому що, існування народів і держав неможливо без їх суверенітету.

Список використаних джерел:

1. Баймуратов М. О. Міжнародне публічне право . Харків : Одісей, 2009. 704 с.
2. Волова Л.И. Принцип територіальної цілісності и неприкосновенности в современном международном праве . Издат. Ростовского ун-та, 1981. 192 с.
3. Рубашенко М. А. Співвідношення понять «територіальна цілісність» та «територіальна недоторканність» у кримінальному праві України (ст. 110 КК) *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Право». 2014. Вип. 26. С. 223–226.
4. Федоров В. П. Обеспечение суверенитета и територіальної цілісності государства В. П. Федоров История государства и права. 2008. № 14. С. 7–9.

РОГОЗНИКОВА Діана,

здобувач вищої освіти юридичного факультету
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

НАЛИВАЙКО Лариса,

доктор юридичних наук,
професор, Заслужений юрист України,
проректор Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, професор кафедри загальноправових дисциплін

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ТЛУМАЧЕННЯ НОРМ ПРАВА СУДОМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Суд Європейського Союзу – судовий орган унікального міжнародного інтеграційного об'єднання. На відміну від класичних міжнародних судових органів, які мають досить обмежені повноваження стосовно таких суб'єктів, як держави, він впливає і на державчленів, і на приватних осіб, які виступають найголовнішими учасниками європейської інтеграції. Суд ЄС має значний вплив на інституційну структуру ЄС, право ЄС, правове становище особи в ЄС. Своєю практикою Суд ЄС постійно виводить нові принципи, наприклад, такі, як пряма дія права ЄС, примат норм права ЄС над

національним правом тощо, які приводять до еволюції інтеграційної правової системи, що у свою чергу створила унікальний інтеграційний правопорядок *sui generis* [1, с. 13].

Серед українських вчених вивченням правової природи права ЄС, проблемами реалізації міжнародного права у внутрішньому праві займалися В. А. Василенко, В. Г. Буткевич, В. І. Євінтов, К. В. Смирнова, В. Т. Пятницький, О. М. Шпакович

Унікальність ЄС пов'язана насамперед з автономним характером його правопорядку. Одними з важливих чинників такої автономії є те, що чинність та дія на території держав-членів норм права ЄС не залежить від їх внутрішнього законодавства. Незалежності права ЄС сприяє й автономія тлумачення його норм Судом ЄС. І хоча право ЄС тісно взаємодіє з міжнародним і внутрішнім правом, воно може існувати і функціонувати тільки як незалежне від міжнародного та внутрішнього права держав-членів.

Систематичне тлумачення відображає нерозривний зв'язок конкретної норми з системою акта, в якому вона міститься, та всією системою права ЄС. Це означає, що засновницькі договори ЄС являють собою послідовну та логічну систему, а не є окремими розрізненими актами. Для телеологічного тлумачення вирішальними виступають положення преамбул установчих договорів та статті, які встановлюють цілі цих договорів, тобто Суд має тлумачити норми таким чином, щоб якнайкраще сприяти досягненню цілей Союзу. Спираючись на обидва методи, "Суд ЄС повинен тлумачити право ЄС у межах системи, створеної існуючими правилами, і у світлі цілей, які стоять перед правотворчим органом в момент, коли він створює правило" [2, с. 194-196].

Застосування систематичного та телеологічного методів тлумачення робить Суд ЄС схожим на правотворчий орган. Тому це питання пов'язане з наступним засобом розширення компетенцій ЄС та його інститутів, яким користується Суд, а саме з доктриною (або принципом) передбачуваних повноважень, відповідно до якої інстанції ЄС може бути надано повноваження, яке хоча і не зазначене в установчих договорах, але покликане реалізувати мету, поставлену ними. Суд ЄС, ефективно використовуючи методи тлумачення права, прийняв велику кількість фундаментальних для інститутів та права ЄС рішень. Так, скориставшись телеологічним та систематичним методами, він прийняв рішення, які затвердили принцип інституційної рівноваги, що відображає демократичний характер ЄС [3, с. 395].

Отже, практика Суду ЄС стала авторитетним джерелом права ЄС. Так відбулося, коли його рішення щодо визнання за Парламентом нового статусу за процедурою оскарження актів інститутів Співтовариства стали базою для внесення змін Маастрихтським договором у ст. 230 Договору про ЄСпв. Слід відмітити, що така активність Суду відразу стала об'єктом критики.

Список використаних джерел:

1. Муравйов В. Європейське право: правова категорія, доктрина, наука. *Європейське право*. К., 2012. № 1. С. 11-22.
2. Акуленко В. І. Співробітництво держав СНД у сфері правонаступництва, збереження і повернення культурних цінностей. *Право України*. 2012. № 3-4 С. 194-209.
3. Віднянський С. В., Мартинов А. Ю. Об'єднана Європа від мрії до реальності. Історичні нариси про батьків-засновників Європейського Союзу. Київ: Вид-во Києво-Могилянська академія, 2011. 395 с.

РОЩИН Георгій,

здобувач вищої освіти четвертого курсу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

НАГОРНА Олена,

старший викладач кафедри цивільного права та процесу Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ПРИНЦИПИ ТА ПРЕДМЕТ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА

Сфера господарювання є надзвичайно складною системою, що вимагає комплексного регулювання з урахуванням інтересів різних категорій осіб: суб'єктів господарювання, їх об'єднань, споживачів, найманих працівників, територіальних громад, держави, а також міжнародних організацій. Комплексне та збалансоване врахування їх інтересів спроможна забезпечити лише держава, використовуючи відповідні важелі. Одним із таких важелів є господарське право.

У сучасний період господарське право розглядається в залежності від підходу як галузь права, галузь законодавства, наука або навчальна дисципліна.

Як галузь права господарське право базується на нормах господарського права для регулювання господарських відносин у процесі здійснення господарської діяльності; як галузь законодавства – це сукупність правових норм, які регулюють суспільні відносини у сфері управління економікою; натомість як навчальна дисципліна – це наука, основним змістом викладення якої є основні засади господарської діяльності, процесів приватизації, підприємництва, кредитно-банківських відносин, майнових основ господарювання та податкової політики суб'єктів, особливостей правового регулювання в окремих галузях діяльності тощо. [2]